

meget sandsynligt, at naar Menighedsraad ere begyndte at træde ilve, vil der fra Begyndelsen af ikke kunne undgaaes mange Misgreb. Menighedsraadene ville paa mange Steder fremfalde Misforhold eller Misstemning: snart ville de synes Intet at foretage sig og de ville da vække Utilfredshed med Uvirksomheden, snart ville de synes at gjøre sig skyldige i Overgreb, og saaledes fremfalde Misstemning, fordi de gjøre for meget. Paa sine Steder kan vel ogsaa Menighedsraadet komme paa Kant med Præsten, og naar da Præsten bliver stemt imod det, vil det ikke være vanskeligt for ham at faae en stor Deel, maastee de forlangte $\frac{2}{3}$, til at staae paa sin Side. Men skulde der da herved være Myn- dighed til at ophæve den hele Institution? Det synes dog, at man her ikke bør kunne komme videre end til at søge det nuværende Menighedsraad afløst ved et andet, at faae det sammensat af andre Personer. Derjom der altsaa var gjort Forslag til, hvorledes man skulde søge at blive af med et vist bestemt Menighedsraad, saa kunde jeg forstaae det — jeg vilde rigtignok ikke kunne stemme derfor, thi Udveien dertil er jo aabnet ved den Fornælse, som efter Forslaget skal foregaae hvert tredje Aar — men hvorledes skulde en Menighed kunne have Erfaring om, at Institutionen i sig selv er unyttig eller skadelig — hvorledes skulde denne Erfaring kunne indhentes igjennem nogle faa Aar derved, at muligviis et eller andet Menighedsraad ikke opfatter sit Hverv, paa en Maade ikke tilfredsstillende Menigheden? Her vilde virkelig være en Slutning, en Conclusion uden tilbørlige Præmisser. Men der er jo en praktisk Maade for Menigheden til at faae Menighedsraadet ophævet; saafremt den, naar Valget foregaaer, afholder sig derfra, bliver aldeles borte, da vil hele Institutionen falde bort af sig selv. Det er jo en Veie, som ligger nær, men rigtignok en Veie, som ikke skal anvises ved Lov.

Strøm: Det er ikke uden Forundring, at jeg har hørt adskillige Ytringer falde her i Aften; deels fra den ærede 3die Landstings-

mand for 2den Kreds (Borgen), deels fra den høitærede Minister, angaaende denne Sags historiske Stilling. Den nævnte ærede Landstingsmand paastod saaledes, at den hele historiske Udvikling i Kirken førte Menighedsraad med sig, og med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvor Afgjørelsen skulde ligge, angaaende om der skulde oprettes Menighedsraad eller ikke, foreskrev han, at Udvalgets Forslag stred imod protestantiske Begreber om Forholdet mellem Præst og Menighed. Noget lignende ubtalte den høitærede Minister, idet han sagde, at det, at lægge Alt i Præstens Haand var en Fornegtelse af de Grundsætninger, man bør have med Hensyn til Kirkens Ordning, og at Menighedens Ret længe var forholdsvis dem, men nu burde gives dem tilbage. Jeg kan ikke vide, om det er saa sikkert, som det er sagt, jeg tvivler derpaa. Naar man først taler om protestantiske Begreber, da er det et noget ubestemt Udtryk. Det er bekjendt, at der indenfor den protestantiske Kirkeafdeling findes to store Kirkeafdelinger, den lutheriske og den reformerte; og at disse to ere forskillige fra hinanden med Hensyn til Spørgsmaalet om Kirkens Ordning og Repræsentation. Jeg troer vistnok, at man kan sige, at det strider imod den reformerte Begreb, at lægge en saa stor Betydning i Præsternes Mening, men ikke at det strider imod den lutheriske Kirkes Opfattelse af Præste- og Bæreembedets Betydning, og endnu mindre, at hele den historiske Udvikling fører Menighedsraad med sig, idet det ikke er mig bekjendt, at man i den ældre lutheriske Kirke har haft Menighedsraad eller Noget, der lignede dem, eller Noget, der lignede en constitutionel Kirkeforfatning. Jeg veed nok, at man i denne Henseende siger, at Luther talte noget anderledes i de senere Aar end tidligere, idet han, da han havde følt, hvor gavnlig Tyrstemagten var for hans og Reformationens Sag, skød dette Punkt fra sig og bøjede sig under Tyrsterne. Men jeg troer, at man skal tage sig iagt for at discutere saaledes om historiske Motiver og Personer.